

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE Ústeckého kraje

se sídlem v Ústí nad Labem

400 01 ÚSTÍ NAD LABEM, MOSKEVSKÁ 15, P. O. Box 78

Cerkáriová dermatitida – výskyt v lokalitě Proboštovského rybníka, okr.

Teplice, červen 2023

Krajská hygienická stanice Ústeckého kraje zajistila epidemiologické a environmentální šetření výskytu případů cercáriové dermatitidy v souvislosti s koupáním v Proboštovském rybníce v okrese Teplice. Dne 22.6.2023 byl na protiepidemické oddělení územního pracoviště KHS v Teplicích nahlášen z pracoviště lékařské pohotovosti Nemocnice Teplice, o.z. neobvyklý počet osob, které se dostavili k vyšetření se svědivou vyrážkou po koupání. Všechny případy spojovala návštěva Proboštovského rybníka. Ihned bylo zahájeno epidemiologické šetření a na druhý den, 23.6.2023, zajištěn v součinnosti se Zdravotním ústavem speciální průzkum lokality s odběry vody a plžů, podezřelých jako zdroj nákazy. Ještě týž den se v laboratoři potvrdilo, že odchycení plži vylučují cercárie, které mohly vyvolat onemocnění. Obec Proboštov v lokalitě neprodleně vyhlásila zákaz koupání a na dalších opatřeních, které by mohly vést k omezení výskytu cercárií, bude spolupracovat mimo jiné s parazitology z Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy. Epidemiologické šetření stále probíhá a k 4.7.2023 bylo v rámci výskytu zjištěno celkem 20 osob s projevy onemocnění.

Obr. 1 – sběr vodních plžů ke stanovení cercárií (zdroj: MUDr. Eva Poláčková, epidemiolog KHS)

Cerkáriová dermatitida

Cerkáriová dermatitida je kožní onemocnění, způsobené proniknutím drobných larviček ptačích motolic – cercárií do povrchové vrstvy pokožky. Jedná se o alergickou reakci na přítomnost cercárií, která se projevuje zarudnutím až vznikem puchýřků. Onemocnění provází výrazné svědění, vedoucí k rozškrábání puchýřků a vzniku strupů. příznaky onemocnění samy odeznívají do týdne až dvou. Potvrzení onemocnění je založeno na jeho projevech a údajích o koupání v přírodních nádržích, při opakovaném kontaktu s cercáriemi můžou být projevy výraznější.

Obr. 2 – Projevy cercáriové dermatitidy na kůži (zdroj: wikipedie)

Do lidské pokožky se cercárie dostávají v podstatě omylem, při pátrání po svém definitivním hostiteli, kterým je vodní ptactvo, např. divoké kachny. Ty následně vylučují vajíčka parazita, která se mění na larvy a dozrávají v dalším hostiteli – vodních plžích. Druhé larvální stádium (cercárie) je následně uvolněno do vody, kde vyhledává definitivního hostitele, a právě v této fázi může dojít k nákaze člověka.

Obr. 3 – Proboštovský rybník (zdroj: MUDr. Eva Poláčková, epidemiolog KHS)

Onemocnění je proto vázáno na koupání v přírodních vodních nádržích, kde se vyskytují vodní ptáci a kde je při březích vhodný porost, umožňující přichycení vodních plžů.

Preventivní opatření:

- místa ke koupání vybírejte dle stavu kvality vody, aktuální informace o koupacích vodách v Ústeckém kraji naleznete na <https://khsusti.cz/php/koupani/koupani.php>
- u nesledovaných vodních ploch se řiďte vzhledem vody, případným viditelným znečištěním, zákalem, výskyt cercárií lze předpokládat v nádržích s množstvím vodního ptactva
- po koupání ve volné přírodě je vhodné, zejména u osob s citlivou pokožkou (alergiků, malých dětí), zajistit opláchnutí tekoucí vodou

Pokud by se u Vás po koupání ve volné přírodě objevily projevy odpovídající cercáriové dermatitidě nebo jinému infekčnímu onemocnění, informujte svého registrujícího lékaře a oznamte tuto skutečnost místně příslušné Krajské hygienické stanici, případně vyplňte dotazník k výskytu onemocnění spojených s koupáním na stránkách Státního zdravotního stavu <https://archiv.szu.cz/modules/forms/index.php?idf=11>